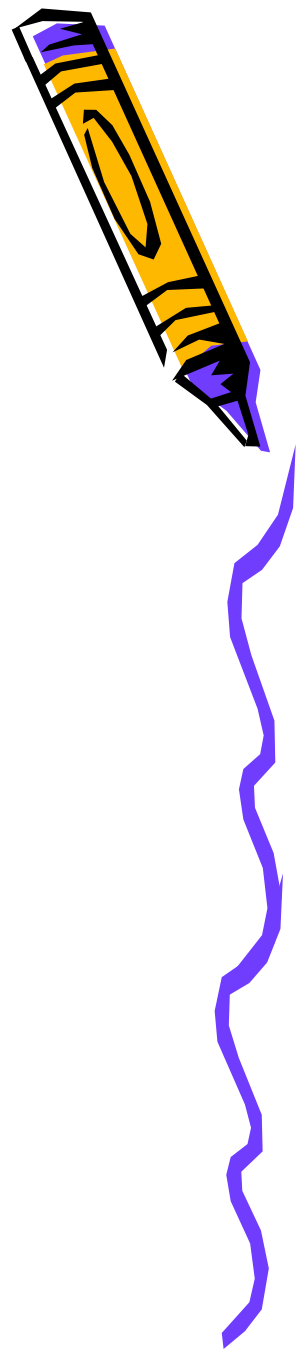


# 3. Diagnostický proces, etapy, chyby a možná zkreslení

Přístupy v minulosti:

- Diagnostika se týkala vzdělávaného jedince (dítě, žák, student)
- Určené metody (zkoušení, prověřování), v MŠ nebyla diagnostika jmenovanou povinností
- Zaměření převážně na kognitivní složku osobnosti, v MŠ zúžena na přípravu dítěte na vstup do MŠ (ne učitelkami)
- Diagnostika sledovala normativní účely (sledovala odchylky od normy - chyby, nedostatky)





Současné přístupy (souvisí s evaluační činností školy):

- Předmětem je vše, co souvisí se vzděláváním (dítě, učitel, podmínky..)
- Diagnostikují učitelé, ale i rodiče...
- Diagnostikuje se celá osobnost (ne jen kognitivní složka)
- Sleduje se nejen minulost, ale pozitivní perspektiva



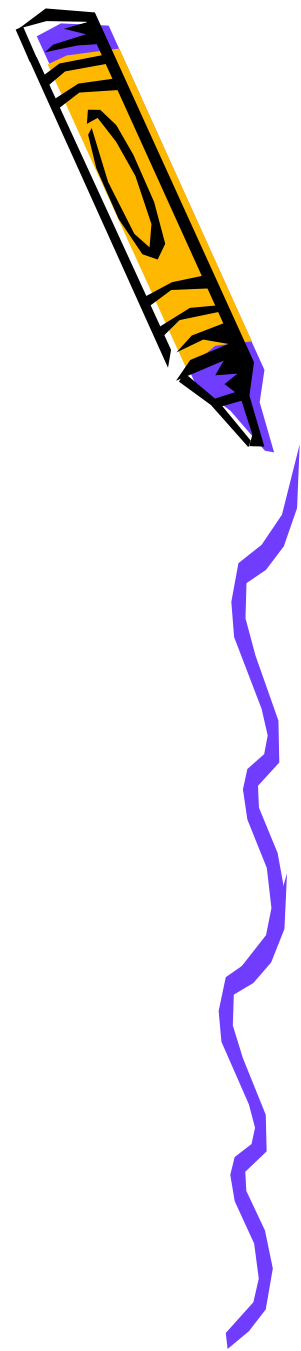
# Diagnostický proces, etapy, chyby a možná zkreslení

1. Etapy diagnostické činnosti
2. Cíle pedagogické diagnostiky v podmínkách školy
3. Předmět diagnostikování
4. Chyby v diagnostické činnosti



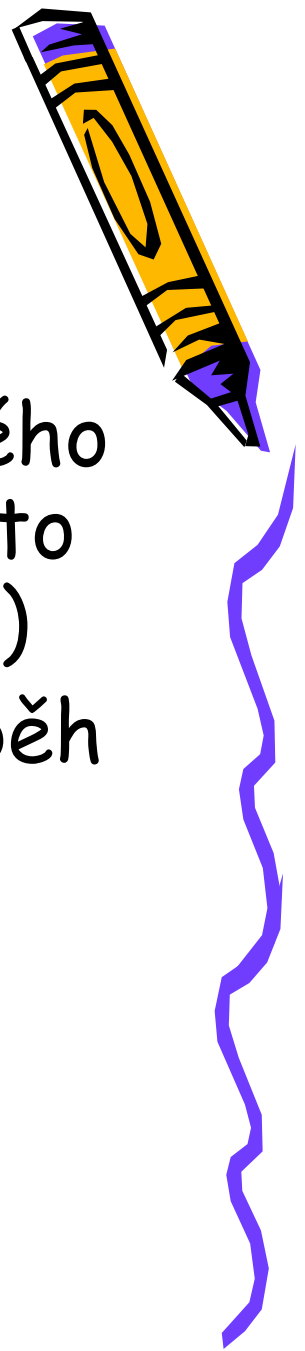
# 1. Fáze a etapy diagnostického procesu

- **Vstupní** - výsledkem je vstupní diagnóza
- **Průběžná** - výsledkem je průběžná diagnóza
- **Výstupní** - výsledkem je výstupní diagnóza



# Etapy:

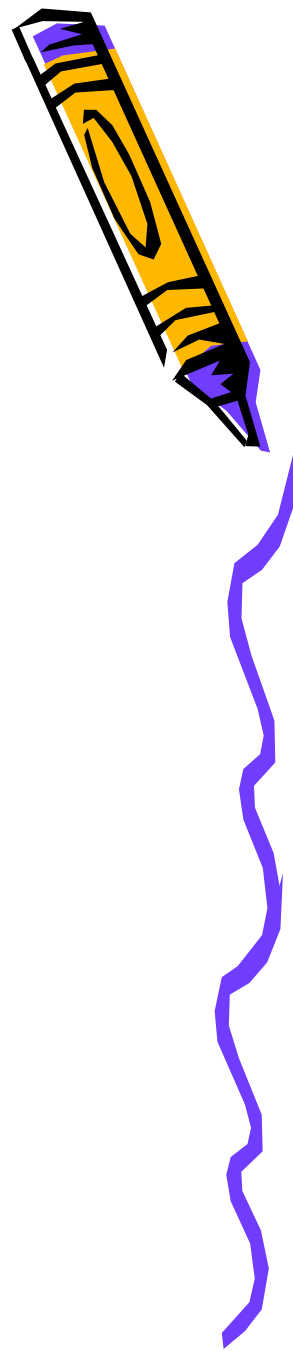
1. Přípravná - plánování diagnostického procesu (proč, koho, kdy, jak často a jakým způsobem diagnostikovat)
2. Realizační - sběr dat (dobrý průběh závisí na přípravě)
3. Zpracování údajů - uspořádání, třídění, analýza



4. Vyhodnocení a interpretace dat - formulování diagnostického nálezu (pozor na kauzální atribuci)
5. Finální etapa - formulace prognózy, opatření. Součástí je „sdělení“ diagnózy a prognózy



## 2. Cíle pedagogické diagnostiky v podmínkách školy



- Zjistit, posoudit a zhodnotit rozvojové pokroky přibližující se ke vzdělávacím očekáváním
- Zjistit vhodnost vzdělávacího programu
- Zjistit dovednosti učitelek
- Rozhodnout o pedagogických postupech

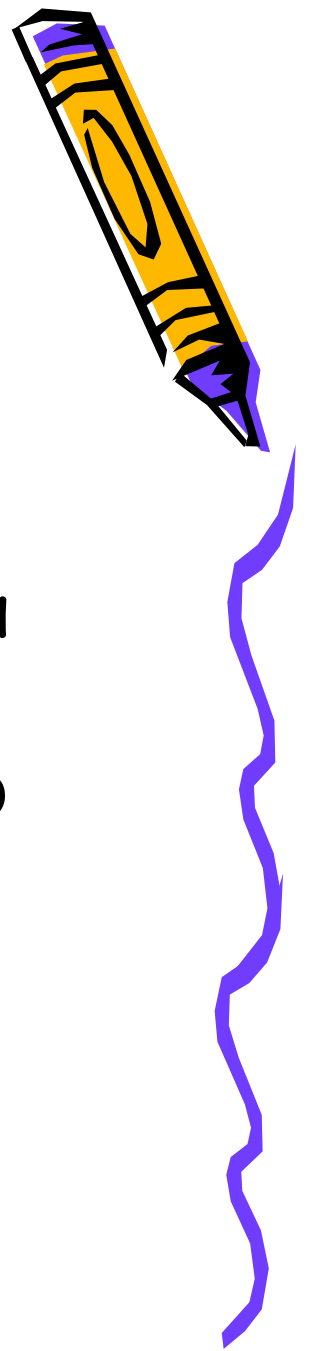




Cíle vycházejí ze smyslu diagnostiky:  
Zjistit, kde se dítě nachází ve svém  
vývoji, co tento vývoj ovlivňuje. Poté  
připravit podmínky pro jeho optimální  
vzdělávání.







ANAMNÉZA - co předcházelo současné situaci

DIAGNÓZA - vyjádření současného stavu

RETROGNÓZA - co mělo vliv a s jakým efektem na rozvoj dítěte, jak reagovalo (pedagogické působení)

PROGNÓZA - vyjádření předpokladů k dalšímu vývoji (rozvoji dítěte)



# 3. Předmět diagnostikování

pohybový  
rozvoj

Koncentrace pozornosti, vnímání,  
sluchová a zraková percepce,  
paměť, fantazie, myšlenkové  
operace

Vyjímečné  
předpoklady

Postoje,  
názory,  
sebepojetí

Rodina

Podnětnost..

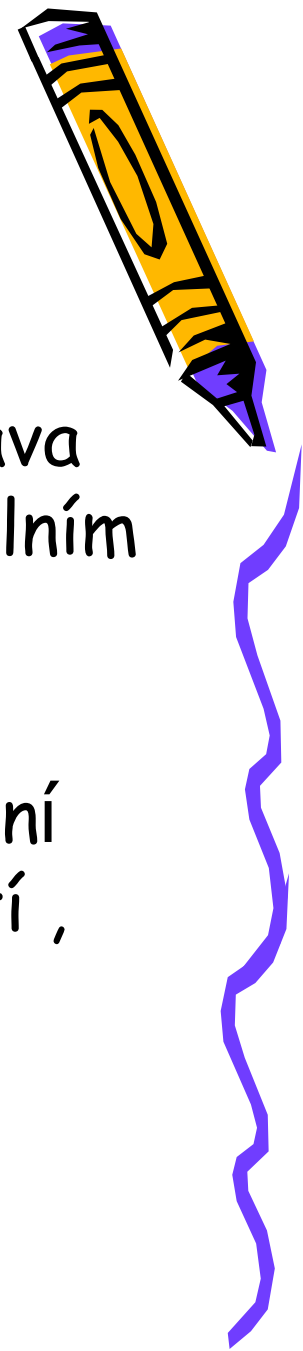
temperament

MŠ  
Pozice ve  
skupině,  
komunikace  
hra

Osobnost dítěte: bio – psycho - sociální jednotka



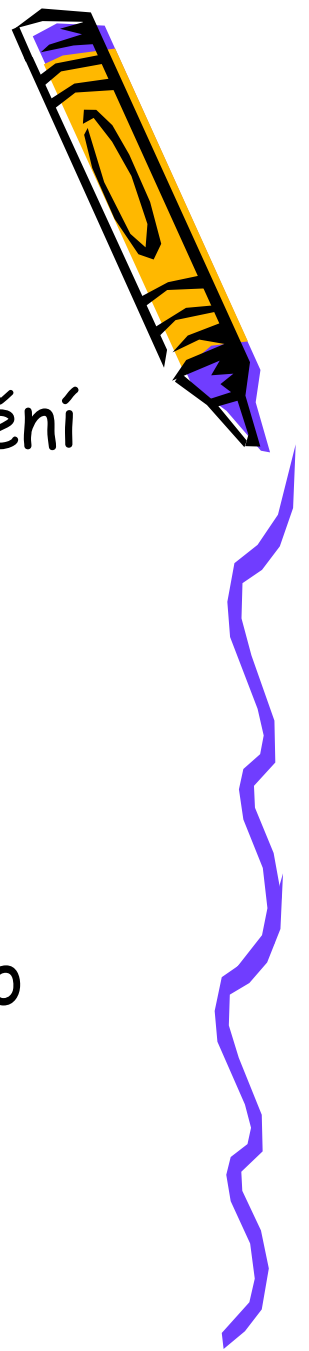
# 4. Chyby v diagnostické činnosti



VNĚJŠÍ PŘÍČINY - nedostatečná příprava pedagogů, absence diag. systému ve školním vzd. programu

VNITŘNÍ PŘÍČINY - unáhlené závěry z neúplných informací, obecné, nekonkrétní závěry, neznalost příslušných souvislostí, nesprávné použití termínů





- Haló efekt - vliv prvního dojmu, přecenění nějaké vlastnosti, nápadnost projevů, setrvačnost pověsti
- Golemův efekt - negativní očekávání učitele, sebesplňující předpověď
- Pygmalion efekt - pozitivní očekávání, upevňování žádoucího chování
- Efekt pořadí - působení předcházejícího hodnocení na následující





Centrální tendence - tendence k průměru (nejistota, nízká erudice, nedostatečná zralost osobnosti)

Logická chyba - vyjadřuje, že některé charakteristiky se objevují společně (kdo lže ten krade)

Posuzovací tendence - mírnost, vlastní zkušenosti...

Projekční chyby - projekce vlastních problémů, chyb do posuzovaného



# Prevence chyb:

- Přistupovat k diagnostice jako k nezbytnému předpokladu vzdělávání
- Vytvořit „systém“ diagnostikování
- porovnávat svoje hodnocení s kolegyněmi
- orientačně používat kriteria hodnocení
- znát chyby
- používat více diagnostických postupů



# Požadavky na diagnostickou činnost



- Individuálnost (vytváření mapy individuálních pokroků)
- Komplexnost (ne pouze jeden zdroj, ale objektivní informace z více situací i zdrojů)
- Integrativnost - diag. všechny vzájemně působící složky osobnosti
- Kontinuálnost - informace z rodiny a předávání na další stupeň školy
- Konkrétnost - informace musí být formulována konkrétně
- Objektivnost - bez předsudků, věcná zjištění
- Konsenzualita - shoda všech účastníků (učitelky, rodiče) na interpretaci zjištěných dat
- Prognostický charakter - promítnutí do následujících edukačních situací
- Pedagogický optimismus - orientace na klady
- Etická a pedagogická odpovědnost a odbornost

